

Dagsöversikten.

Den ungerska monarkiskuppen definitivt avvärd.

Det *Habsburgska kuppförsoket* i Ungern förefaller nu ha fått den väntade utgången. Ett officiellt Budapesttelegram meddelar, att regeringen vidtagit alla möjliga åtgärder för att exkonungen snarast lämna landet samt dementerat vidare de skildringar av oro och militärdiktatur i Ungern, som förmedlats av Wienpressen. Regeringen förklarar sig icke på förhand haft kännedom om exkonungens ankomst till Ungern samt uppger sig på sin sida ha hela nationalarmén, vilken ej vill ytterligare komplicera Ungerns svåra läge med någon militärkupp.

I den ungerska avspärrningen av telegram- och telefontrafiken under exkonungens gästspel har man givetvis att söka förklaringen till de rykten om monarkiskuppens framgång, som under de senaste dagarna uttegriferats. Det förefaller av hittills föreliggande underrättelser att döma som om den ungerska regeringen visserligen icke bagatelliserat betydelsen av det celebra besöket, men samtidigt varit fullt på det klara med att det åtminstone under nuvarande förhållanden måste bestämt avvisas, varjämte den även vidtagit målmedvetna dispositioner i denna riktning. I första hand inkallades omedelbart nationalförsamlingen. Parlamentsmedlemmen Henc framlade för denna ett resolutionsförslag av följande lydelse:

"Nationalförsamlingen har såsom enda representant för högsta makten i Ungern fastslagit, att konungamaktens utövande avbrutits i november 1918, och valde därför till dess denna fråga fått en slutlig lösning, Nikolaus Horthy till riksföreståndare (långvarigt bifall från alla håll, ledamöterna resa sig) för att utöva ämbetet som provisoriskt statsöverhuvud. Riksföreståndaren har avlagt ed och utövar sitt ämbete på folkviljans grund i enlighet med författningens bestämmelser. Till följd av exkonung Karls övanta återkomst kan det befaras, att den lagliga ordning, som skapades genom lagen om det provisoriska utövatet av suveränens funktioner, blir hotad. Nationalförsamlingen inlägger därför en energisk gensaga mot ett omstörtande av denna ordning och uppfordrar regeringen att förhindra varje försök till ett omstörtande."

Härpå framlade ledamoten Mesko ytterligare ett resolutionsförslag av följande lydelse:

"Såsom ende representanten för högsta makten i Ungern uttrycker nationalförsamlingen för riksföreståndaren Horthy sin djupt kända tacksamhet och sin orubbliga anslutning till den, endast nationella intressen tjänande, lagliga och författningens enliga hållning, han intagit under ödesdigra dagar." (Långvariga leverop för riksföreståndaren från alla håll. Alla närvarande resa sig och uppsämma nationalsången.)

På fråga av parlamentsledamoten Balla om regeringens hållning gentemot exkonungens vistelse på ungerskt område svarade ministerpresidenten Teleki, att ungerska regeringen vore fullt medveten om sitt ansvar och fast besluten att genomföra den aktion, som blivit nödvändig till följd av konungens närvaro. Så snart denna aktion slutförts, skulle regeringen avlägga fullständig räkenskap för sina samtliga åtgärder.

De av Henc och Mesko framlagda resolutionerna antogs enhälligt.

Schweiziska förbundsrådet, som givetvis pinsamt berörts av det skeddade, har med anledning av ungerska ministerns i Bern framställning lämnat exkonungen tillstånd att provisoriskt uppehålla sig i Schweiz, mot löfte att icke lämna landet utan att underrätta förbundsrådet.

Ett Budapesttelegram förmålar, att avresan, som skulle ha ägt rum på fredagskvällen, uppskjutits. Om anledningen råder ovisshet. Det förhåller, att konungen icke önskar resa genom Österrike utan genom Italien till Schweiz. Enligt en annan version kommer konungen ej alls att återvända till Schweiz utan begiva sig direkt till Spanien.

Till den *öberschlesiska omröstningens* återtydningar är att annotera ett Warschau-telegram, enligt vilket det konstaterats att tyskarnas röstvinster i västra och norra distrikten uppnåts genom att de köpt rö-

ter mot kontant ersättning, varjämte det uppgives att namngivna emigranter mot ett vederlag av mellan 4,000 och 12,000 mark röstat flera gånger, i ett fall ända upp till tio gånger. Samtidigt meddelas, att den interallerade kommissionens beslut att införa belägringstillstånd i omröstningsområdet hälsats med tillfredsställelse av den polska befolkningen.

Ett tyskt telegram uppger, att polackerna iscensatt oroligheter i kretsen Rybnic, som emellertid undertryckts av de engelska och italienska besättningstrupperna.

Den *italienska finansministern* Meda har avgått på grund av hälsoskäl. Krigsministern Bonomi torde övertaga finansministerportföljen och Rodino utnåmnas till krigsminister.

De allierades beslut att bringa *Österrike ekonomisk hjälp* har delgivits österrikiska ministern av Chamberlain, som meddelade, att de allierade äro beredda att uppskjuta betalningen av vad S:t-Germain-freden ger dem rätt att fordra och återgåldandet av förskott efter vapenvilan, i hopp på den provisoriska åtgärd skall hjälpa Österrike att påskynda åstadkommande av jämvikt i budgeten.

Ett officiellt Berlintelegram meddelar att Tysklands ombud i Paris för återuppbyggnad för *skadeståndskommissionen* framlagt anbud på 7,3 miljarder mark å de av ententen framlagda kraven. Skadeståndskommissionen har hittills gjort slutgiltiga beställningar till ett värde av blott 0,25 miljarder mark. Även beträffande byggnadsmate-

rial ligga franska regeringens krav i allmänhet under de tyska leveransanbud. Påståendet att tyska regeringen fordrar oantagliga priser för skadeståndsleveranserna är oriktigt, heter det i telegrammet. De tyska anbudna ha alltid hållits betydligt under de priser, som begäras av Tyskland vid handel på utlandet.

Det grekiska högkvarteret har rörande *striderna i Mindre Asien* utsänt en kommuniké, enligt vilken spaningsavdelningar, som framsänts från Aftun Karahissar längs järnvägslinjen, träffat på starka turkiska infanteri- och kavalleriavdelningar, som besatt stationen Bujuk Toparlar och omgivande höjder. Turkarna måste draga sig tillbaka.

Från Sofia meddelas, att en grekisk truppavdelning har överskridit bulgariska gränsen i trakten av Mustapha Pascha.

Proposition har avlämnats till riksdagen angående angivna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst att gälla från den 1 juli 1921. Enligt förslaget utgår dyrtidstillägg liksom nu enligt glidande skala efter samma grundsatser som de nu gällande med undantag av att grundtalet beräknas därigenom att indextalet minskas med en tiondedel i stället för som nu med fem eller sex enheter. Familjetilläggen äro något utvidgade, i det såsom familjeförsörjare räknas den som har hustru eller på grund av försörjningsplikt underhåller barn under 16 år. Däremot föreslås minskning av dyrtidstillägget för icke familjeförsörjare, så att tillägget för icke familjeförsörjare över 25 år bestämes till nio tiondedelar och under 25 år till fyra femtedelar av det belopp, som utgår till familjeförsörjare med en familjemedlem.

De ändringar som sålunda föreslagits, motiveras med statsfinansiella skäl. Med hänsyn till att statsutgifterna i möjligaste mån måste nedbringas, säger finansministern, kan det knappast anses obilligt att statens befattningshavare i något ökad grad få vidkännas trycket av de dåliga tiderna, så mycket hällre som statstjänarna i många fall torde befinna sig i ett gynnsammare läge än i oönskvärda löntagare i enskild tjänst, särskilt på grund av den fastare anställning statstjänsten i allmänhet innebär.

Med en beräknad sänkning av levnads-kostnadsindex till 260 för första halvåret och 240 för senare halvåret 1921

beräknar finansministern att dyrtidstilläggen enligt de nya lönerna under innevarande år skulle draga en kostnad av 302,42 mill. kr., däraf 184,42 mill. att avvisas genom särskilda anslag samt 118 mill. vid affärsverken.

Båda kamrarna ha utan debatt bifallit utskottets förslag om *statskredit till nödtvånande länder*.